

Dosarul nr. 2ra-646/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Sanduța)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Gheorghe Străisteanu și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei din 9 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și modificată hotărârea din 24 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 11 mai 2020, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 28 decembrie 2018, în calitate de creditor, a expediat în adresa executorului judecătoresc Veronica Casian, o cerere prin care a solicitat primirea spre executare a titlului executoriu nr. 2-4556/2018 din 19 martie 2018 eliberat în baza hotărârii judecătorești irevocabile din 19 martie 2018 emisă de Judecătoria Chișinău sediul Buiucani privind încasarea de la debitorul Andrei Levițchi a sumei de 1 320 de lei.

La 10 ianuarie 2019, executorul judecătoresc Veronica Casian a dispus intentarea procedurii de executare, însă, nu i-a explicat drepturile și obligațiile, nu i-a prezentat borderoul de calcul pentru a achita taxa prevăzută de lege, nu i-a expediat încheierile privind intentarea procedurii de executare și nu a întreprins nicio măsură prevăzută de lege, pentru a executa hotărârea judecătorească irevocabilă, astfel, nu a respectat prevederile Codului de executare.

La 11 februarie 2019, a expediat în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova o plângere, prin care a sesizat despre acțiunile ilegale comise de executorul judecătoresc Veronica Casian.

Astfel, la 28 februarie 2019, a primit un răspuns, prin care angajații Ministerului Justiției al Republicii Moldova i-au comunicat că executorul judecătoresc Veronica Casian nu a comis careva abateri de la prevederile Codului de executare în cadrul procedurii de executare a titlului nr. 2-4556/18 din 19 martie 2018.

La 13 martie 2019, a expediat o cerere către executorul judecătoresc, prin care a solicitat să dispună executarea silită a hotărârii judecătorești din 19 martie 2018, la care însă nu a primit niciun răspuns.

Drept urmare, la 5 noiembrie 2019, a depus la Ministerul Justiției al Republicii Moldova o altă plângere, prin care a sesizat, repetat, despre acțiunile ilegale comise de executorul judecătoresc Veronica Casian.

Tot la 5 noiembrie 2019, a mai expediat o cerere în adresa executorului judecătoresc Veronica Casian, prin care a solicitat întocmirea unei demers în adresa instanței de judecată prin care să solicite aplicarea în privința debitorului Andrei Levițchi, interdicția de a părăsi hotarele țării, precum și a unui demers prin care să solicite anunțarea debitorului Andrei Levițchi, în căutare și aducerea forțată la executorul judecătoresc, la care, la fel, nu a primit niciun răspuns.

La 18 decembrie 2019, la răspunsul primit de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost anexată și o scrisoare de la executorul judecătoresc Veronica Casian, în care este indicat despre procedura de executare intentată în privința altui debitor – Cristian Potereanu, dar nu despre procedura în privința lui Andrei Levițchi.

A considerat că executorul judecătoresc Veronica Casian intenționat a mințit Ministerul Justiției al Republicii Moldova, iar angajații instituției de stat nici măcar nu au citit textul scrisorii.

Prin urmare, la 24 decembrie 2019 a depus o altă plângere la Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care a sesizat, repetat, despre acțiunile ilegale a Veronicăi Casian, dar și despre neglijența angajaților Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Răspuns la plângerea din 24 decembrie 2019 nu a primit, iar executorul judecătoresc Veronica Casian continuă să ignore intenționat prevederile Codului de executare, nu întreprinde nicio acțiune, nicio măsură întru executarea hotărârii judecătorești irevocabile din 19 martie 2018.

Astfel, a evidențiat că executorul judecătoresc Veronica Casian intenționat, vădit ilegal nu aplică prevederile legii în scopul executării hotărârii judecătorești irevocabile din 19 martie 2018, dimpotrivă întreprinde măsuri ilegale, abuzive pentru a proteja debitorul la executarea hotărârii judecătorești.

Reclamantul a estimat mărimea prejudiciului moral cauzat în sumă de 5 000 de lei care este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Republicii Moldova, cauzat prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor

executorului judecătoresc Veronica Casian, comise vădit contrar legislației, manifestate prin sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, sentimente de incapacitate de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, griji, afectare sufletească, în suferințe continue din cauza nenumărate ilegalități comise în privința lui de către executorul judecătoresc Veronica Casian, refuzul examinării plângerilor, tănuirea și distrugerea petițiilor, falsificarea documentelor din dosar, neexecutarea hotărârilor judecătorești, suferințe psihice și fizice, dureri, stresuri, lipsă de la serviciu în timpul examinării cauzei, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale, anxietate cauzată de incertitudinea creată de executorul judecătoresc Veronica Casian din comportamentul căruia a înțeles că ilegalitățile comise, în viziunea ei, este o normă de drept.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 22, 70 Cod de executare, art. 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 858, 874, 881, 901, 912, 934, 935, 936, 942, 946, 1998, 2036, 2037, art. 3, 4, 5 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării dreptului lui la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile și repararea prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 24 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

A fost constatată încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile din 19 martie 2018.

A fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu prejudiciul moral în sumă de 5 000 de lei.

În susținerea soluției emise, prima instanță a constatat că hotărârea judecătorească din 19 martie 2018 nu a fost executată până în prezent, deși instanța atestă caracterul de complexitate medie a cauzei.

Prin urmare, durata de 2 ani și 2 luni a neexecutării încalcă cert dreptul lui Gheorghe Străisteanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și în consecință, dreptul la un proces echitabil, garantat reclamantului atât de legislația națională, cât și de norme internaționale.

Respectiv, prima instanță a conchis că în speță a avut loc și încălcarea prevederilor art. 6 din CEDO, fapt ce îi acordă reclamantului dreptul legitim la repararea prejudiciului moral astfel cauzat, în sumă de 5 000 de lei, sumă pe care instanța a considerat-o rezonabilă, în raport cu cele constatate în ședința de judecată și suferințele cauzate lui Gheorghe Străisteanu, în raport cu realitățile economice ale Republicii Moldova.

Prin decizia din 9 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și modificată hotărârea din 24 septembrie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

A fost micșorat de la 5 000 de lei până la 200 de lei prejudiciul moral încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu.

Întru consolidarea soluției adoptate, reieșind din criteriile prevăzute de lege pentru determinarea unei reparații echitabile a prejudiciului invocat, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a survenit neexecutarea, precum și de pretențiile invocate, de complexitatea cauzei, de comportamentul părților, de conduita autorităților publice, instanța de apel a considerat că suma acordată de prima instanță ca prejudiciu moral în mărime de 5 000 de lei este una exagerată.

Astfel, instanța de apel a stabilit că din studiul înscrisurilor anexate la dosar rezultă incontestabil faptul că lui Gheorghe Străisteanu i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, ca urmare a duratei excesive de neexecutare a hotărârii, iar suma de 200 de lei, în opinia instanței de apel, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce la o satisfacție echitabilă a persoanei vătămate, la caz Gheorghe Străisteanu.

La 23 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 9 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, rejudecarea cauzei în instanța de recurs, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, emisă contrar tuturor prevederilor legislației naționale și celei internaționale, urmând a fi casată.

A considerat eronate afirmațiile instanței de apel precum că suma de 5 000 de lei, dispusă spre încasare cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești din 19 martie 2018, timp de 2 ani, este excesivă.

Or, suma de 5 000 de lei dispusă spre încasare de prima instanță cu titlu de prejudiciu moral, în astfel de cazuri, este o sumă echitabilă.

Instanța de apel intenționat a ignorat toate probele, Recomandările CEDO și legislația națională, și ca rezultat, a emis o decizie care nu corespunde cerințelor art. 241 alin. (5) CPC.

La 7 aprilie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 9 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece a avut loc interpretarea în mod eronat a legii, aplicarea eronată a normelor de drept material, iar aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

A menționat că acordarea prejudiciului moral conform Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu constituie o regulă generală, dar o excepție de la această regulă, care necesită a fi confirmată prin anumite criterii bine definite.

În acest context, a evidențiat că în materia drepturilor omului potrivit jurisprudenței Curții Europene, o recunoaștere oficială și publică a violării constituie prin sine o satisfacție echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de reclamant.

Având în vedere prevederile art. 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, a învederat că Ministerul Justiției al Republicii Moldova este în imposibilitate de a proba lipsa suportării de către reclamant a prejudiciului moral, atâta timp cât nu a fost probată existența de facto a acestui prejudiciu, or, apriori, nu se poate constata lipsa a ceea ce nu există.

Din aceste considerente, a susținut că toate argumentele invocate de către intimat la acest capăt de pretenție, urmează a fi calificate ca fiind pur formale, declarative, lipsite de careva suport probatoriu și justificativ.

A considerat că și pretențiile morale sunt neîntemeiate, or intimatul nu a prezentat probe incontestabile, pertinente și admisibile în sensul prevederilor art. 121 și 122 CPC, care ar confirma faptul cauzării unui asemenea prejudiciu.

La 18 martie 2021, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Gheorghe Străisteanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 177).

La 16 aprilie 2021, în adresa lui Gheorghe Străisteanu a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 186).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Gheorghe Străisteanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova să-și expună poziția față de temeiurile recursurilor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri la 23 februarie 2021 și respectiv, la 7 aprilie 2021 împotriva deciziei din 9 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Gheorghe Străisteanu și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în

care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Gheorghe Străisteanu și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurențelor cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursurile declarate de Gheorghe Străisteanu și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova urmează a fi considerate ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Gheorghe Străisteanu și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic